Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (judecător: Romanaș A.)
dosarul nr.2a-1695/2024

C U R T E A D E A P E L N O R D
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

02 octombrie 2025 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele completului Grosu Stanislav
Judecători Țihonschi Alina și Holban Radu
Grefier Inna Oineagra

examinând în ședință publică, cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului, avocatul Munteanu Diana în interesele Raisei Dvornic împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 18.07.2024,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rusu Adela împotriva lui Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

La data de 16 aprilie 2024, reclamanta Rusu Adela a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, reclamanta a indicat că, o perioadă de timp a locuit în concubinaj cu*****, care este fratele pârâtei Dvornic Raisa.

La data de 11.07.2023 a încheiat căsătoria cu*****, dar cu părere de rău relațiile familiare nu au durat mult timp. Indică că în toată această perioadă sora soțului, pârâta Dvornic Raisa a avut un comportament negativ și agresiv cu ea, de fiecare dată când avea ocazia o numea cu cuvinte murdare și necenzurate.

Susține că un caz similar petrecu la la data de 29 mai 2023 la orele 7:35, a fost semnalizat la IP Orhei referitor la faptul că Dvornic Raisa, aflându-se în strada satului *****a numit-o cu cuvinte necenzurate în prezența mai multor persoane.

Relevă că Dvornic Raisa și-a recunoscut vina integral pe cazul dat, astfel ea a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) și art. 354 alin. (1) Cod Contravențional și amendată corespunzător.

O altă faptă contravențională de către Dvornic Raisa a avut loc la data de 07.06.2024 pe la ora 07:30, aceasta numind-o cu cuvinte necenzurate și murdare, reclamanta nereacționând în nici un fel.

Pentru aceasta, Dvornic Raisa a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod Contravențional.

Cel mai recent caz a avut loc la data de 21.03.2024, când se afla în biroul primarului localității, unde în prezența acesteia a amenințat-o cu răfuială fizică. Pe cazul dat, pârâta la

fel a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod Contravențional.

Prin faptele comise de Dvornic Raisa, aceasta i-a cauzat reclamantei un prejudiciu moral enorm. Iar cele relatate de pârâtă nu corespund realității, ea lucrează ca educator în satul natal și se bucură de o stimă și respect în fața oamenilor.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul pârâtei Dvornic Raisa a sumei de 30 000,00 cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 18.07.2024 acțiunea a fost admisă parțial:

- ✓ S-a încasat de la Dvornic Raisa în beneficiul lui Adelei Rusu, suma de 3 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2 000,00 lei cu titlu de asistență juridică;
- ✓ S-a încasat de la Dvornic Raisa în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 250,00 lei.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea menționată, la data de 14.08.2024, avocatul Munteanu Diana în interesele Raisei Dvornic a contestat hotărârea primei instanţe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 18 iulie 2024, iar cererea de apel a fost înregistrată la data de 14 august 2024. În circumstanțele date, apelul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, apelantul a invocat că relațiile dintre apelantă și intimată sunt tensionate, fapt generat de comportamentul acesteia. Or, a numit-o cu cuvinte necenzurate deoarece aceasta a provocat-o. Mai mult ca atât așa cum a menționat și în cadrul examinării cauzei în fond, pe rețelele de socializare au fost create conturi false cu numele și prenumele său, de pe care au fost postate informații cu caracter amoral despre mine.

Nemijlocit despre acest fapt a fost sesizat prin plângere Inspectoratul de Poliție și Procuratura, plângerea fiind în curs de examinare. Este sigură că aceste conturi au fost create de Adela Rusu, pe fonul relațiilor tensionate dintre ele.

Reține că intimata nu a demonstrat survenirea prejudiciilor de ordin moral prin comiterea de către apelantă a contravenției prevăzute de art. 69 alin.(1) Cod contravențional.

Or, obligaţia de reparare a prejudiciului cauzat se naşte în momentul în care sunt întrunite toate condiţiile de răspundere civilă delictuală.

Respectiv, intimata nu a prezentat, nici o probă care să demonstreze existența vinovăției sale pentru prejudiciul pretins de ea, iar argumentele invocate, nu sunt suficiente pentru a demonstra survenirea răspunderii delictuale, iar probele prezentate în acest sens sunt formale sau nu demonstrează și nu dovedesc temeinicia pretențiilor înaintate.

Susține că suma de 20 000,00 lei solicitată de intimată cu titlu de prejudiciu moral și respectiv, suma de 3 000,00 lei încasată de instanța de fond cu titlu de prejudiciu moral, o consideră exagerată, disproporțională, lipsită de rezonabilitate, care ar conduce la îmbogăţirea fără justă cauză a acesteia.

În acest sens, relevă că la determinarea prejudiciului moral, urmează să se ţină cont de

practica Curţii Europene a Drepturilor Omului şi atunci când se acordă o sumă de bani cu titlu de prejudiciu moral, instanța judecătorească este obligată de a lua în consideraţie mai mulţi factori.

Mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată luându-se în considerare gravitatea suferinţelor fizice și morale, rezonanţa pe care au avut-o acțiunile pârâtului în privința reclamantului, suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice, măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate.

Atrage atenția jurisprudenței constante a Curţii Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia s-a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce priveşte proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanţele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existenţă a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluţia fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, ce exprimă că compensaţia trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire, astfel încât partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor, deoarece scopul compensaţiei prejudiciului moral nu este nici unul punitiv, nici unul vindicativ.

Având în vedere și faptul că, a fost trasă la răspundere contravențională, fiindu-i aplicată amendă, acest fapt poate fi apreciat ca o satisfacție echitabilă pentru intimată, or, la acordarea satisfacţiei echitabile, se indică faptul că scopul nu este unul punitiv, ci mai curând unul reparatoriu şi preventiv.

Relevă că recunoaşterea încălcării se consideră a constitui o satisfacţie echitabilă în situaţia în care aceasta este suficientă pentru a aplana suferinţele morale ale victimei. Doar în cazul în care se constată că încălcarea este atât de gravă, încât printr-o simplă recunoaștere situația morală a victimei nu se va revendica, aceasta oferă o reparație echitabilă în formă bănească.

Consideră că, la caz, urmează a fi aplicată jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia recunoașterea încălcării se consideră a constitui o satisfacție echitabilă și anume că prejudiciul moral nu are un caracter suficient de grav și că apariția prejudiciul moral se datorează, în parte, comportamentului reclamantului, or Curtea reține că doar în cazul în care se constată că încălcarea este atât de gravă, încât printr-o simplă recunoaștere situația morală a victimei nu se va revendica, aceasta oferă o reparație echitabilă în formă bănească.

Conchide lipsa în speță a vreunor temeiuri pentru compensarea pecuniară a prejudiciului moral invocat de Rusu Adela, în contextul în care se conchide că recunoaşterea încălcării constituie în cazul dat o satisfacţie echitabilă în situaţia în care aceasta este suficientă pentru a aplana suferinţele morale ale victimei.

Reține că doar în cazul în care instanţa constată că încălcarea este atât de gravă încât printr-o simplă recunoaştere situaţia morală a victimei nu se va revendica, aceasta oferă o reparaţie echitabilă în formă bănească.

Constată cu certitudine că recunoașterea vinovăției sale de comiterea contravenției, poate fi apreciat ca o satisfacție echitabilă, prin urmare pretenția reclamantei de compensare a prejudiciului moral nu poate fi bazată numai pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deoarece la acordarea satisfacţiei echitabile, scopul nu este unul punitiv, ci mai curând unul reparatoriu şi preventiv.

Determinând modul de acordare a satisfacție echitabile în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele sale pentru victimă a constatat că, la caz, recunoașterea încălcării constituie o satisfacție echitabilă pentru reclamanta Rusu Adela, or prejudiciul moral cauzat nu are un caracter suficient de grav.

Așadar, susține că hotărârea primei instanțe nu prezumă caracterul legal al unui proces echitabil și public, nu prezumă respectarea deplină a drepturilor și intereselor legitime personale garantate de Constituție cât și legislația națională și internațională la care Republica Moldova a aderat și a ratificat şi care prezumă respectarea întocmai a normelor dreptului procedural la examinarea cauzei, ce denotă în esență ilegalitatea actului juridic de dispoziție contestat, inclusiv denotă exercitarea actului justiției contrar normelor dreptului național și internațional în vigoare, defavoarea cetățeanului de rând și pierderea încrederii în actul justiției din partea cetățeanului.

În cadrul ședințelor de apel, reprezentantul apelantei Dvornic Raisa, avocatul Munteanu Diana a pledat pentru admiterea cererea de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

Apelanta Dvornic Raisa a pledat pentru admiterea cererea de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

Totodată, apelanta a explicat că este pensionară și nu are posibilitatea de a achita suma de bani integral, ci treptat.

Intimata Rusu Adela, în cadrul ședințelor de examinarea fondului cauzei în ordine de apel nu s-a prezentat, la data de 24.09.2025 prin intermediul Direcției de Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Nord a depus o cerere privind examinarea cauzei în lipsă.

Potrivit art. 206 alin. (1) Cod Procedură Civilă RM, „Părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărâre. Dacă partea solicită să-şi dovedească pretenţiile sau obiecţiile prin ascultarea celeilalte părţi, instanţa cere să se prezinte personal în faţa judecăţii”.

În conformitate cu dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. În consecință, coroborând normele enunțate, Colegiul civil a considerat posibilă examinarea apelului în lipsa intimatei.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, audiind depozițiile participanților la proces, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.

Prima instanță a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunțat o hotărâre legală şi întemeiată.

În cadrul examinării cauzei, Colegiul Civil a constatat că la data de 05 iunie 2023, 07 iunie 2023 și 20.03.2024, între reclamanta Rusu Adela și pârâta Dvornic Raisa s-au produs conflicte, pârâta recunoscâdu-și vina și pentru care a fost atrasă la răspundere contravențională conform art. 69 alin. (1) și 354 alin. (1) Cod Cotravențional. Faptele menționate s-au adeverit potrivit încheierilor de sancționare emise de către Inspectoratul de Poliție Orhei din 09.06.2023; 07.06.2023 și procesului verbal cu privire la contravenție din 21.03.2024 (f.d. 9; 13; 17).

La data de 16 aprilie 2024, reclamanta Rusu Adela a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral precum și încasarea cheltuielilor de judecată, solicitând încasarea din contul pârâtei Dvornic Raisa a sumei de 30 000,00 cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 18.07.2024 acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Dvornic Raisa în beneficiul lui Adelei Rusu, suma de 3 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2 000,00 lei cu titlu de asistență juridică. S-a încasat de la Dvornic Raisa în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 250,00 lei.

La data de 14.08.2024, avocatul Munteanu Diana în interesele Raisei Dvornic a contestat hotărârea primei instanţe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Conform art.373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Conform art.5 alin. (1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Potrivit prevederilor art.19 alin. (1), (3) și (5) Cod civil se atestă, (1) în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel; (3) se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic); (5) repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Potrivit art. 45 alin. (1) Codul contravențional „persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale”.

Potrivit art.1998 alin. (1) Cod civil care relevă că, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 2022 alin. (1) Cod civil, se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.

Colegiul Civil reține că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil. Componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă, prejudiciu şi vinovăție. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiții. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezența unor condiții speciale.

Sub aspectul celor invocate, Colegiul Civil reține că elementele răspunderii delictuale în spața de față au fost întrunite.

Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependență de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial. În actuala reglementare prejudiciu moral se compensează numai în cazurile prevăzute de lege. Prejudiciul patrimonial poate apărea sub forma prejudiciului efectiv şi a venitului ratat.

Fapta ilicită reprezintă fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacțiunii în acele situații când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârșească o anumită acțiune. Abținerea de la îndeplinirea acestei activități sau de la săvârșirea acțiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma şi gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

Așadar, după cum s-a mai constatat, Dvornic Raisa a fost atrasă la răspundere contravențională conform art. 69 alin. (1) și 354 alin. (1) Cod Cotravențional potrivit încheierilor de sancționare emise de către Inspectoratul de Poliție Orhei din 09.06.2023; 07.06.2023 și procesului-verbal cu privire la contravenție din 21.03.2024 (f.d. 9; 13; 17).

La acest capitol, potrivit art.2026 Cod civil, prejudiciul cauzat din intenţia persoanei vătămate nu se repară. (2) Dacă culpa gravă a persoanei vătămate a contribuit la producerea prejudiciului sau la agravarea lui, despăgubirea se reduce potrivit gradului de vinovăţie a persoanei vătămate.

Totodată, Colegiul Civil reține că potrivit prevederilor art. 2036 alin. (1); (2) Cod civil, (1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial.

În conformitate cu art.2037 alin. (1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Alin. (2) al aceluiași articol prevede că, caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Repararea prejudiciului cauzat, stabilirea cuantumului despăgubirii reprezintă însuși scopul angajării acestui tip de răspundere. Repararea integrală a prejudiciului reprezintă principiul de bază al răspunderii civile delictuale, consacrat de dispozițiile art.2036-2037 Cod civil, în termeni preciși şi cuprinzători, ce evocă neîndoielnic ideea reparării daunei în totalitatea sa, fără nici o restrângere sau limitare în raport de natura intrinsecă a acestuia.

Cuantificarea prejudiciului moral nu este supusă unor criterii legale de determinare, iar daunele morale se stabilesc prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic şi afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării.

Criteriile nominalizate se subordonează conotației aprecierii rezonabile, pe o bază echitabilă, corespunzătoare prejudiciului real şi efectiv produs, astfel încât să nu se ajungă la o îmbogățire fără justă cauză a celui care pretinde daunele morale.

Astfel, în urma cercetării probelor anexate la materialele cauzei în coroborare cu actele normative menționate supra, instanța de fond just și echitabil a încasat suma de 3 000,00 lei pentru despăgubirea prejudiciului moral cauzat lui Adelei Rusu în urma acțiunilor ilegale ale apelantei/pârâte, fiind încasată din contul Raisei Dvornic.

Contrar argumentelor apelantei, instanța inferioară just a determinat și încasat prejudiciul moral în beneficiul Adelei Rusu, bazându-se pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral raportate inclusiv la postulatele art. 41 al CEDO, luând în considerare faptul că reclamantul a suferit consecințe negative pe plan moral, or Colegiul urmează să menționeze că cuantumul prejudiciului moral îl apreciază instanța de judecată în raport cu fapta comisă, gravitatea acesteia cât și persoana lezată prin actul contravențional săvârșit, iar probarea acestui fapt se determină prin constatarea vinovăției făptuitorului prin actele pertinente și concludente anexate la materialele cauzei, menite să producă efecte juridice.

Colegiul Civil consideră că suma de 3 000,00 lei nicidecum nu reprezintă o sumă excesivă sau vreun venit nejustificat pentru victima daunei cauzate, or alegațiile intimatei Rusu Adela au fost adeverite prin încheierile de sancționare emise de către Inspectoratul de Poliție Orhei din 09.06.2023; 07.06.2023 și procesului-verbal cu privire la contravenție din 21.03.2024, fiind constatată comiterea faptelor de injurie îndreptate împotriva Adelei Rusu, atentând astfel la onoarea și demnitatea sa.

În atare ordine de idei, Colegiul Consideră că instanța de fond a ținut cont atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice a părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a dreptului personal nepatrimonial și a bunurilor; - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice; - felul vinovăției persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Cu referire la alegațiile apelantei Raisei Dvornic, instanța ține să menționeze că însăși actul culpabil săvârșit de ultima în privința Adelei Rusu este suficient de încasare a despăgubirii morale în mărime de 3 000,00 lei, de altfel anume din cauza neprezentării actelor ce certifică existența unor eventuale stări excesive de stres, anxietate și rușine au stat la baza diminuării cuantumului inițial solicitat de a fi încasat în mărime de 20 000,00 lei.

Totodată, fapta delictuală comisă de pârâta Dvornic Raisa împotriva reclamantei Rusu Adela nu este una minoră, de altfel gravitatea uni fapte contravenționale/penale (unei infracțiuni în sensul CEDO) se apreciază în dependență de categoria/categoriile și mărimea pedepsei/pedepselor prevăzute de legiuitor pentru contravenția/infracțiunea comisă, și nu de categoria și mărimea pedepsei aplicate în concret persoanei recunoscute vinovate de comiterea delictului respectiv.

Fapta delictuală comisă cu intenție de apelanta Dvornic Raisa nicidecum nu poate fi calificată ca un delict minor. Cu atât mai mult că această faptă s-a manifestat prin aceea că aceasta a comis fapta contravențională împotriva Adelei Rusu de mai multe ori.

Mai mult decât atât, instanța de apel ține să noteze că, potrivit art. 10 Cod contravențional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională. Iar art. 28 alin. (1) Cod contravențional, în vigoare la data comiterii faptei contravenționale de către pârâta Dvornic Raisa, prevedea că, ”(1) Se consideră neînsemnată contravenția pentru care prezentul cod prevede în calitate de sancțiune maximă amenda de până la 10 unități convenționale”.

În circumstanțele prezentei spețe, Colegiul Civil relevă că sancționarea contravențională a apelantei Dvornic Raisa nu reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă și suficientă pentru prejudiciul moral cauzat reclamantei Rusu Adelei, pârâta urmând să-i achite reclamantei pentru repararea acestui prejudiciu compensația bănească stabilită prin hotărârea instanței de fond, care este echitabilă și rezonabilă, conformă cu principiului *restitutio in integrum*.

Astfel, contrar susținerilor apelantei, aplicarea amenzii contravenționale nu poate fi considerată o formă de satisfacție echitabilă pentru persoana vătămată, întrucât sancțiunea contravențională are caracter represiv, iar compensația civilă are scop reparator, or faptele ilicite comise de apelantă — folosirea cuvintelor jignitoare și amenințările repetate — sunt de natură să cauzeze o atingere gravă demnității și reputației unei persoane, astfel încât prejudiciul moral se prezumă prin simpla existență a acestor fapte.

În speță, instanța de fond a acordat reclamantei o compensație moderată, de 3 000 lei, sumă care corespunde principiului echității și practicii judiciare în cauze similare, nefiind nici excesivă, nici formală, air argumentele apelantei privind lipsa resurselor materiale nu pot înlătura obligația legală de reparare a prejudiciului cauzat, întrucât răspunderea civilă nu este condiționată de situația patrimonială a autorului faptei.

Prin urmare, în spiritul jurisprudenței Curții Europene, instanța de apel consideră că hotărârea primei instanțe a oferit o reparație proporțională, respectând principiul satisfacției echitabile și asigurând un just echilibru între interesele părților

Având în vedere cele menționate, instanța de fond just s-a pronunțat în vederea admiterii parțiale a cerinței privind compensarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, având la bază caracterul necesar, rezonabil și compensatoriu al mărimii acestuia.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelurile declarate şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, Colegiul civil,-

D E C I D E:

Cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului, avocatul Munteanu Diana în interesele Raisei Dvornic, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 18.07.2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rusu Adela împotriva lui Dvornic Raisa cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului,
judecător Stanislav Grosu

Judecătorii: Țihonschi Alina Holban Radu